



Suomalaisten yritysten toiminta Hongkongissa

Joonas Korhonen

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Opinnäytetyö

2024

Tiivistelmä

Tekijä(t) Joonas Korhonen
Tutkinto Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Suomalaisten yritysten toiminta Hongkongissa
Sivu- ja liitesivumäärä 24 + 4
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, millainen toimintaympäristö Hongkong on suomalaisille yrityksille tällä hetkellä, ja miten tilanne voi mahdollisesti muuttua tulevaisuudessa. Tavoitteeseen päästiin haastattelemalla Hongkongissa toimivien suomalaisten yritysten edustajia, ja peilaamalla haastatteluiden tuloksia tietoperustaan.</p> <p>Opinnäytetyön tietoperusta keskittyy Hongkongiin yritysten toimintaympäristönä. Tietoperustassa kerrotaan yleisesti Hongkongin taloudesta ja väestönkehityksestä sekä käydään läpi Hongkongin siirtomaavallan aikaista historiaa. Seuraavaksi käsitellään Hongkongin poliittisia tekijöitä, jonka jälkeen siirrytään käsittelemään Suomen ja Hongkongin välisiä kulttuurieroja Hofsteden mallia hyödyntäen. Tämän jälkeen tarkastellaan Hongkongin sijaintia GBA-alueella. Lopuksi kerrotaan Suomen ja Hongkongin yhteisestä historiasta ja yritysten toiminnasta Hongkongissa.</p> <p>Opinnäytetyön empiirisessä osassa toteutettiin laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Aineisto kerättiin haastattelemalla kolmea eri Hongkongissa toimivan suomalaisen yritysten edustajaa puolistrukturoitujen haastattelujen muodossa. Haastattelujen aineistoa analysoitiin koodaamisen menetelmän avulla.</p> <p>Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan nähdä suomalaisten yritysten tämänhetkinen tilanne Hongkongissa, ja arvioida miten tilanne voi muuttua tulevaisuudessa. Kulttuurierojen merkitys Suomen ja Hongkongin välillä, sekä yrityksen alkuperämaan vaikutus, on edelleen merkittävä tekijä, joka vaikuttaa liiketoiminnan menestykseen. Lisäksi epävakaa poliittinen tilanne luo haasteita, joihin yritysten tulee sopeutua. Vaikka pandemia on ohi, osa sen vaikutuksista näkyy vielä esimerkiksi etätyön muodossa.</p> <p>Lopuksi arvioidaan tutkimuksen onnistuneisuutta luotettavuuden, uskottavuuden ja eettisyyden näkökulmista, sekä tutkijan omaa oppimista ja ammatillista kehittymistä.</p>
Asiasanat Hongkong, toimintaympäristö, GBA-alue, yritykset, kulttuurierot

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tavoite ja rajaus	1
1.2	Opinnäytetyön rakenne ja peittomatriisi	1
2	Hongkong yritysten toimintaympäristönä	3
2.1	Hongkong	3
2.2	Historia	4
2.3	Poliittiset tekijät	5
2.4	Kulttuurilliset erot	6
2.5	Osana GBA-aluetta	8
2.6	Koronaviruspandemia	9
2.7	Suomi ja Hongkong	10
3	Tutkimuksen toteutus	12
3.1	Tutkimusmenetelmä	12
3.2	Aineiston keruu	13
3.3	Analysointimenetelmät	14
4	Tutkimustulosten esittely	15
4.1	Yrityskulttuurin erot	15
4.2	Hongkong osana GBA-aluetta	16
4.3	Poliittiset tekijät	16
4.4	Koronaviruspandemian vaikutukset	17
4.5	Suomalaisuuden vaikutus	17
5	Pohdinta	19
5.1	Johtopäätökset	19
5.2	Tutkimuksen arviointi	20
5.3	Oman oppimisen ja ammatillisen kehittymisen arviointi	20
	Lähteet	21
	Liitteet	25
	Liite 1. Haastattelukutsu suomeksi	25
	Liite 2. Haastattelukutsu englanniksi	26
	Liite 3. Haastattelukysymykset	27
	Liite 4. Sisällönanalyysi	28

1 Johdanto

Suomi on ollut edustettuna Hongkongissa jo pitkään, ja samalla myös suomalaiset yritykset ovat löytäneet tiensä Hongkongiin (Suomi ulkomailla s.a.). Hongkong on myös pitkään tunnettu kansainvälisen kaupan satamana esimerkiksi sen matalan yritysverotuksen vuoksi (Staxberg 19.3.2024). Taloudellinen tilanne Hongkongissa on myös alkanut palautumaan koronaviruspandemian aikaisten sulkutoimien aiheuttamasta laskusta. (BOFIT 2023). Hongkongissa on kuitenkin viime vuosien aikana ollut paljon poliittista epävakautta, josta yhtenä esimerkkinä on vuonna 2024 maaliskuussa voimaan astunut kansallisen turvallisuuden lainsäädäntö, jonka Amnesty International kertoo vakavasti rajoittavan ihmisoikeuksia (Amnesty International 22.3.2024).

1.1 Tavoite ja rajaus

Tämän opinnäytetyön aiheena on suomalaisten yritysten toiminta Hongkongissa. Tavoitteena, ja samalla tutkimuksen pääongelmana on tutkia, millainen toimintaympäristö Hongkong on suomalaisille yrityksille tällä hetkellä. Samalla arvioidaan, miten tilanne voi mahdollisesti muuttua tulevaisuudessa. Jotta aiheeseen voidaan syventyä, on pääongelma jaettu viiteen alaongelmaan:

1. Miten Suomen ja Hongkongin kulttuurierot vaikuttavat yritysten toimintaan?
2. Miten Hongkongin sijainti GBA-alueella vaikuttaa yritysten toimintaan?
3. Miten Hongkongin poliittiset tekijät vaikuttavat yritysten toimintaan?
4. Miten koronaviruspandemia on vaikuttanut yritysten toimintaan Hongkongissa?
5. Miten Suomi yrityksen alkuperämaana on vaikuttanut yrityksen toimintaan Hongkongissa?

1.2 Opinnäytetyön rakenne ja peittomatriisi

Opinnäytetyön tietoperusteisessa osassa esitellään Hongkongin historiaa, sekä sen ominaispiirteitä yritys ympäristönä. Lisäksi tietoperustassa sivutaan Hongkongin poliittista tilannetta, ja kulttuurillisia eroja. Tämän jälkeen kerrotaan Hongkongin sijainnin merkityksestä GBA-alueella sekä koronaviruspandemian vaikutuksista. Lopuksi perehdytään Suomen ja Hongkongin väliseen historiaan. Tavoitteena on luoda syvälinen ymmärrys alueen monimuotoisuudesta, jotta tutkimustuloksia voidaan analysoida ja tulkita kokonaisvaltaisesti.

Opinnäytetyön empiirisessä osassa toteutetaan laadullinen, eli kvalitatiivinen tutkimus, jonka tiedonkeruumenetelmänä toimii puolistrukturoidut haastattelut. Haastateltavina toimivat Hongkongissa toimivien suomalaisten yritysten edustajat. Tämän jälkeen kerättyä aineistoa analysoidaan koodausmenetelmän avulla, eli etsitään haastatteluista yhdistäviä tekijöitä ja verrataan niitä keskenään.

Lopuksi kerätyistä havainnoista siirrytään pohdintaosuuteen, jossa tehdään johtopäätöksiä tutkimuksen tuloksista sekä vastataan tutkimuksen alaongelmiin. Johtopäätöksissä haastatteluissa nousseita teemoja ja havaintoja peilataan tietoperustaan, ja voidaan ymmärtää, miten nämä tekijät vaikuttavat suomalaisten yritysten kokemuksiin ja toimintaan Hongkongissa. Näin päästään lopputulokseen siitä minkälainen toimintaympäristö Hongkong on suomalaisille yrityksille, sekä miten suomalaisten yritysten toiminta Hongkongissa mahdollisesti kehittyy tulevaisuudessa. Johtopäätösten jälkeen arvioidaan tutkimuksen onnistumista, omaa oppimista sekä ammatillista kehittymistä.

Tutkimuksen alaongelmat näkyvät alla olevassa peittomatriisissa (Taulukko 1). Peittomatriisin tarkoituksena on havainnollistaa alaongelmien, sekä tietoperustan, haastattelukysymysten ja tutkimuksen tulosten yhteneväisyyttä.

Taulukko 1. Peittomatriisi

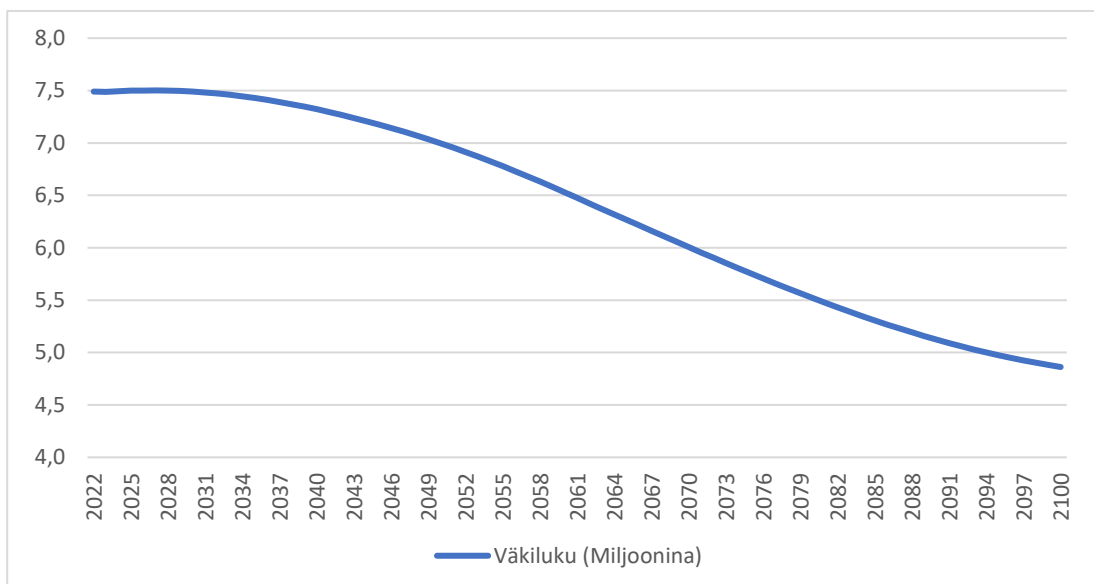
Alaongelma	Tietoperusta	Haastattelukysymys	Tulokset
Miten Suomen ja Hongkongin kulttuurierot vaikuttavat yritysten toimintaan?	2.4	1	4.1
Miten Hongkongin sijainti GBA-alueella vaikuttaa yritysten toimintaan?	2.5	2	4.2
Miten Hongkongin poliittiset tekijät vaikuttavat yritysten toimintaan?	2.3	3	4.3
Miten koronaviruspandemia on vaikuttanut yritysten toimintaan Hongkongissa?	2.6	4	4.4
Miten Suomi yrityksen alkuperämaana on vaikuttanut yritysten toimintaan Hongkongissa?	2.7	5	4.5

2 Hongkong yritysten toimintaympäristönä

Opinnäytetyön tietoperusteinen pääluku tarjoaa kattavan kokonaisuuden Hongkongin erityispiirteistä, historiasta, poliittisista tekijöistä, kulttuurista sekä liiketoimintaympäristöstä. Lisäksi tietoperustassa perehdytään Hongkongin sijaintiin GBA-alueella. Lopuksi esitellään Suomen ja Hongkongin yhteistä historiaa.

2.1 Hongkong

Hongkongin väkiluku oli vuoden 2023 lopussa noin 7,5 miljoonaa, ja väkiluku on vuosia 2021–2022 lukuun ottamatta ollut koko ajan kasvussa (Census and Statistics Department 2024a). Yhdistyneiden Kansakuntien eli YK:n arvion mukaan Hongkongin väkiluku on kuitenkin tällä hetkellä huipussaan ja tulee laskemaan tulevien vuosien aikana. YK:n arvion mukaan vuoteen 2100 mennessä Hongkongin väkiluku tulisi olemaan arviolta noin 4,9 miljoonaa. (Yhdistyneet Kansakunnat 2024)

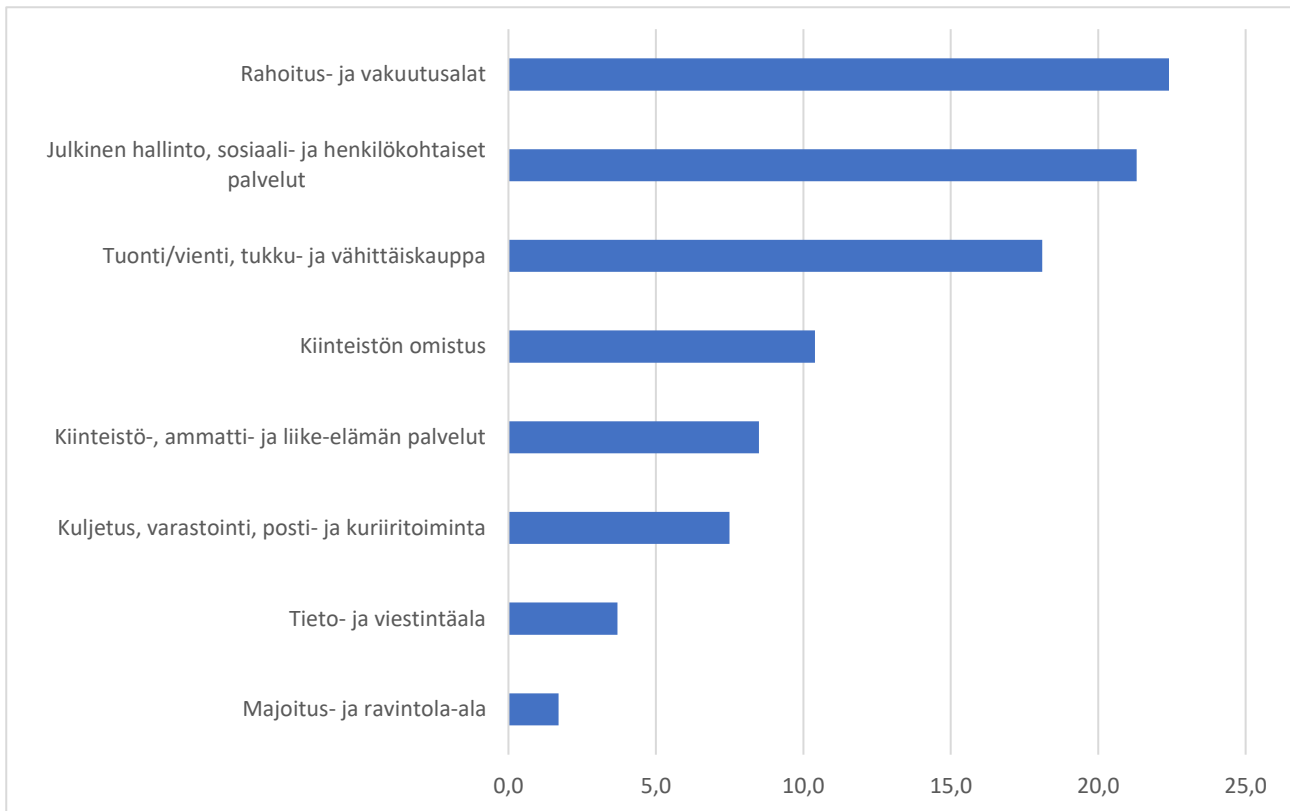


Kuva 1. Hongkongin väkiluvun arvioitu kehitys vuosina 2022–2100 (Yhdistyneet Kansakunnat 2024)

Hongkong on kansainvälisesti tärkeä talouskeskus, sijoituessaan 4. sijalle Z/Yen Groupin ja China Development instituution julkaisemalla Global Financial Centres Index listalla, tai lyhyesti GFCI (Long Finance 2023a). GFCI perustuu objektiiviseen dataan kuten esimerkiksi maailmanpankin sekä yhdistyneiden kansakuntien tilastoihin, sekä jatkuvasti meneillään olevaan kyselyyn, jossa kartoitetaan talouskeskusten tärkeyttä tulevaisuudessa (Long Finance 2023b).

Hongkongin bruttokansantuote oli vuonna 2022 362,44 miljardia Yhdysvaltain dollaria kokonaisuudessaan, ja asukasta kohti 49 464 Yhdysvaltain dollaria (HKTDC 2023). Bruttokansantuote eli BKT

on alueen rajojen sisällä tuotettujen palveluiden ja tuotteiden kokonaisarvo. BKT asukasta kohden saadaan jakamalla alueen BKT väkiluvun kesken. (Fernando 2023)



Kuva 2. Hongkongin BKT:n jakauma palvelusektorilla vuodelta 2022 (Census and Statistics Department 2024b)

Hongkong on osa Kiinaa, mutta sillä on erityishallintoalueen status. Kiinan erityishallintoalueet ylläpitävät erillisiä oikeudellisia, hallinnollisia ja oikeusjärjestelmiä verrattuna maan muuhun osaan. (Hayes 2022)

2.2 Historia

Hongkongin historia 1800- ja 1900-luvuilla oli täynnä muutoksia ja haasteita. Alue siirtyi brittiläisen siirtomaavallan alle, koki toisen maailmansodan miehityksen, ja joutui sodan jälkeen kohtaamaan sisäisiä levottomuuksia. 1970-luvulla Hongkong vakiintui yhdeksi Aasian suurimmista taloudellisesti voimapestistä, mutta Kiinan kasvava vaikutusvalta alkoi uhata kaupungin erityisasemaa. (BBC 2019)

Hongkongin tarina brittiläisenä siirtomaana alkoi vuonna 1842, kun Kiina luovutti Hongkongin saaren Britannialle ensimmäisen opiumsodan jälkeen. Saaresta tuli tärkeä satamakaupunki ja kaupankäynnin keskus. Britannia laajensi alueitaan Hongkongissa 1860-luvulla, kun Kowloonin

niemimaa liitettiin siirtomaahan ja vuonna 1898, kun Uudet Territoriot vuokrattiin Kiinalta 99 vuodeksi. Toinen maailmansota katkaisi Hongkongin siirtomaavallan, kun Japani miehitti kaupungin vuonna 1941. Miehitys kesti neljä vuotta, ja sen aikana satoja tuhansia paikallisia pakeni Hongkongista Manner-Kiinaan. Miehityksen jälkeen Britannia palautti paikallisen hallinnon Hongkongiin, ja monet miehitystä paenneet palasivat takaisin kaupunkiin. (BBC 2019)

1960-luvulla Hongkongin siirtomaahallinto kohtasi kasvavia haasteita. Kaupungin työväestö alkoi vaatia parempia työoloja ja elintasoja. Levottomuudet kärjistyivät vuonna 1967, jolloin Hongkongissa puhkesi laajat mellakat. Levottomuudet päättyivät vasta 1960-luvun lopulla, kun elinolosuhteet paranivat ja työväenluokan asema vahvistui. 1970-luvulla Hongkong alkoi vakiinnuttaa asemaansa yhtenä Aasian suurimmista taloudellisista voimanpesistä. Kaupungin vapaa kauppapolitiikka ja vahva teollisuus houkuttelivat investointeja ja työvoimaa ympäri maailmaa. Tuolloin Hongkongista tuli myös tärkeä finanssikeskus. (BBC 2019)

1980-luvulla Hongkongin siirtomaavallan tulevaisuus alkoi nousta esille. Britannia ja Kiina aloittivat neuvottelut Hongkongin tulevaisuudesta, ja vuonna 1984 allekirjoitettiin Kiinalais-Brittiläinen yhteisjulistus. Julistuksen mukaan Hongkong siirtyisi Kiinan vallan alle vuonna 1997 ”Yksi maa, kaksi järjestelmää” aatteen alla. Tämän tarkoituksena oli säilyttää Hongkongin taloudelliset sekä sosiaaliset järjestelmät ennallaan, kunnes Hongkong siirtyisi täysin osaksi Kiinaa 50 vuoden kuluttua, eli vuonna 2047. (Little 2023)

2.3 Poliittiset tekijät

Hongkong siirtyi vuonna 1997 takaisin Kiinan hallinnon alaiseksi, jolloin voimaan astui myös ”yksi maa, kaksi järjestelmää” järjestelmä. Siirtymä ei kuitenkaan ollut kitkaton, vaan pian sen jälkeen Hongkongissa kansalaiset alkoivat osoittamaan mieltään uuden hallituksen toimia vastaan. Ensimmäiset mielenosoitukset tulivat vuonna 2003, jolloin ongelmana oli perustuslain artiklaan 23 tehtävä muutos. Muutokset tarkoitus oli estää irtaantuminen, maanpetos sekä kapinointi. Kansalaiset kuitenkin huolestuivat lain väljästä sanoituksesta. Arviolta noin 500 000 ihmistä oli kaduilla osoittamassa mieltään, jonka jälkeen Liberaalipuolueen puhemies Michael Tien erosi ja laki hyllytettiin toistaiseksi. (Gunia 8.12.2019) Vuonna 2012 hallitus yritti muuttaa koulujen lukujärjestystä ja sisällyttää siihen aiheita Kiinan historiasta ja kansallisesta identiteetistä. Hongkongissa silloin toiminut asianajaja Antony Dapiran totesi, että muutos nähtiin yrityksenä ”Aivopestä Hongkongin nuoriso”. (Gunia 20.6.2019)

Vuonna 2014 alkoi niin sanottu ”Sateenvarjoliike”, joka perustettiin Hongkongin vapaiden vaalien perumisen vuoksi. Vuonna 2007 Kiinan keskushallinto lupasi, että Hongkong saa itsenäisesti äänestää oman johtajansa vuonna 2017, ja lainsäätäjänsä vuoteen 2020 mennessä. Nämä lupaukset

eivät kuitenkaan toteutuneet, vaan vuonna 2014 Kiinan hallitus totesi, että vuoden 2017 vaaleissa vain heidän hyväksymänsä ehdokkaat voivat tulla valituksi. Tämä käynnisti kaupunginlaajuiset mielenosoitukset. (BBC 2019) Sateenvarjoliike sai nimensä mielenosoittajien käyttämistä sateenvarjoista, joilla he torjuivat poliisien käyttämää kyynelkaasua (Gunia 20.6.2019). Seuraavat isot mielenosoitukset tapahtuivat vuonna 2019, kun arviolta yli miljoona mielenosoittajaa valtasivat Hongkongin kadut osoittaakseen mieltään kiistanalaista luovutuslakia vastaan, joka antaisi paikalliselle hallinnolle oikeuden luovuttaa rikollisia Manner-Kiinaan. (Arranz & Lam 28.9.2019)

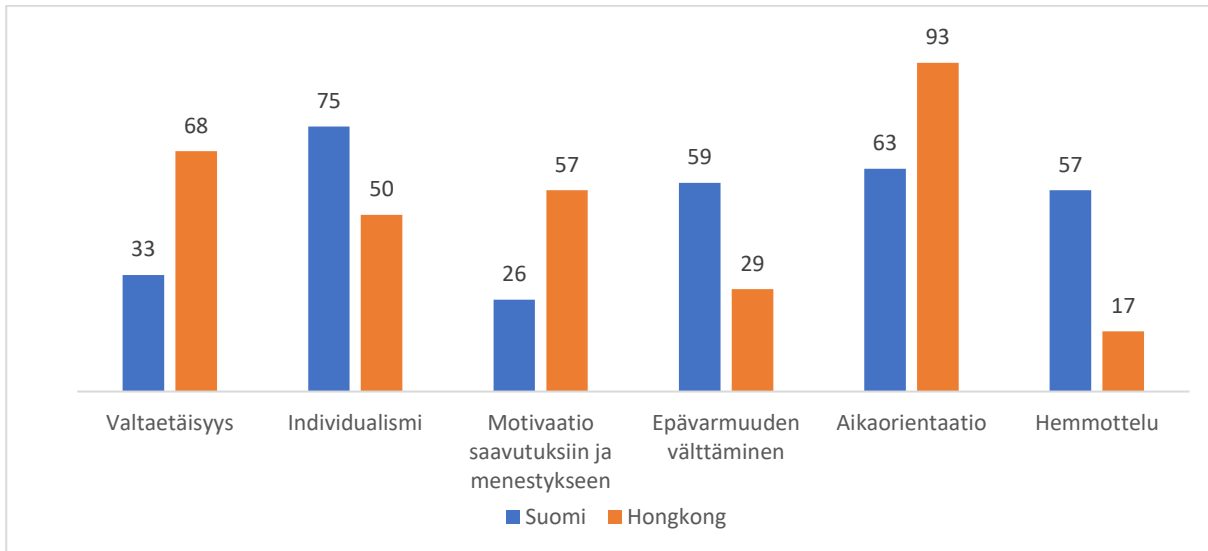
Hongkongissa astui vuoden 2024 maaliskuussa voimaan uusi kansallisen turvallisuuden laki, jonka arvioidaan heikentävän kaupungin asukkaisen ihmisoikeuksia. Laissa kopioidaan kansallisen turvallisuuden määritelmä Manner-Kiinasta, joka on itsessään jo epämääräinen. (Amnesty International 22.3.2024)

Toimittajat ilman rajoja on voittoa tavoittelematon järjestö, jolla on toimintaa maailmanlaajuisesti. Järjestön tavoitteenaan on puolustaa lehdistönvapautta ympäri maailmaa. (Toimittajat ilman rajoja. 2024) Järjestö latii vuosittain omien arvioidensa mukaan World Press Freedom indeksin, jonka tarkoituksena on mitata lehdistön vapautta ympäri maailmaa. (Reporters without borders 2016) Uusin lista julkaistiin vuonna 2024, jossa Hongkong on sijalla 135/140. Vaikka tämä on parannus aikaisemmasta vuodesta, jolloin sijoitus oli 140/180, Hongkongin pistemäärä kuitenkin laski hieman. (Reporters without borders 2024a) Suomella vastaava sijoitus vuonna 2024 oli 5/180 (Reporters without borders 2024b).

Freedom House on toisen maailmansodan aikana vuonna 1941 perustettu voittoa tavoittelematon järjestö, jonka tarkoitus on edistää demokratiaa maailmanlaajuisesti. (Freedom House s.a.) Freedom House koostaa raportteja maista sekä tietyistä kiistellyistä alueista kuten myös Kiinan erityishallintoalueista. Raportissa mitataan kansalaisoikeuksia asteikolla 0-60 ja poliittisia oikeuksia asteikolla 0-40. Hongkongin pistemäärä oli vuonna 2024 Freedom Housen raportissa yhteensä 41/100, jossa kansalaisoikeudet olivat 32/60 ja poliittiset oikeudet vain 9/40. (Freedom House 2024)

2.4 Kulttuurilliset erot

Onnistuakseen Hongkongin markkinoilla, suomalaisilla yrityksillä tulee olla ymmärrys kulttuurillisista eroista kohdemaan ja Suomen välillä. Tähän tarkoitukseen voidaan hyödyntää alankomaalaisen kulttuurintutkijan Geert Hofsteden kehittämää mallia, jossa kuuden pääulottuvuuden avulla, tarkastellaan kahden maan tai alueen välisiä eroja. (Hofstede Insights s.a.)



Kuva 3. Hofstede kulttuurianalyysi Suomi vs Hongkong (Hofstede Insights s.a.)

Valtaetäisyys on yksi kulttuurin ulottuvuuksista, joka kuvaa sitä, kuinka voimakkaasti yhteiskunta hyväksyy valtaerojen olemassaolon. Yhteiskunnissa, joissa valtaetäisyys on korkea, ihmiset ovat tottuneet siihen, että valta on jakautunut epätasaisesti. Hierarkia on vahva ja ihmisten odotetaan hyväksyvän oman asemansa. Korkean valtaetäisyyden yhteiskunnissa on tavallista, että arvovaltaiset ihmiset osoittavat asemaansa ulkoisin tunnuksin, kuten pukeutumisella, käyttäytymisellä tai asuinpaikalla. Hongkong on hyvä esimerkki kulttuurista, jossa valtaetäisyydet ovat suuria. Käytännössä tämä luo isomman eron esimerkiksi yrityksen toimitusjohtajan ja työntekijän välille. Suomessa puolestaan valtaetäisyys on pienempi, mikä tarkoittaa, että yhteiskunta pitää jokaista yksilöä saman arvoisena. (Hofstede Insights s.a.)

Toinen ulottuvuus, individualismi on yhteiskunnan jäsenten tuntemusta itsestään. Individualistisessa yhteiskunnassa ihmiset kokevat olevansa yksilöitä, jotka ovat vastuussa omasta elämästään. He uskovat, että jokainen on oman onnensa seppä ja että yksilön on pyrittävä saavuttamaan omat tavoitteensa. Individualismi näkyy yhteiskunnassa monin tavoin. Se vaikuttaa muun muassa ihmisten arvoihin, asenteisiin ja käyttäytymiseen. Individualistisessa yhteiskunnassa ihmiset arvostavat itsenäisyyttä, vapautta ja valinnanvapautta. He ovat myös usein kilpailuhenkisiä ja pyrkivät saavuttamaan menestystä. Individualismi vaikuttaa myös yhteiskunnan rakenteeseen. Individualistisessa yhteiskunnassa yhteisöä pidetään vähemmän tärkeänä kuin yksilöä. Ihmiset arvostavat omaa perhettä ja ystäviä, mutta he eivät välttämättä koe kuuluvansa vahvasti mihinkään tiettyyn yhteisöön. Suomen pistemäärä on 75 kun taas Hongkongin pistemäärä on 50, eli Suomi on individualistisempi yhteiskunta kuin Hongkong. (Hofstede Insights s.a.)

Kolmas ulottuvuus kuvaa yhteiskunnan jäseniä motivoivia tekijöitä. Korkea pistemäärä tarkoittaa yhteiskunnan olevan kilpailullinen, jossa yksilöitä motivoi menestyminen. Esimerkiksi olemalla

oman alansa huipulla, tai tienaamalla enemmän kuin muut. Matala pistemäärä puolestaan tarkoittaa, että yksilöitä motivoi hyvä elämänlaatu sekä se, että työ mitä tekee, on mieluisaa. Hongkongin pistemäärä on 57, joka ilmaisee sen olevan jonkin verran kilpailullinen, kun taas Suomella vastaava luku on 26, eli Suomessa niin sanotusti tehdään töitä elääkseen. (Hofstede Insights s.a.)

Neljäs ulottuvuus käsittelee tulevaisuuden epävarmuuksia, ja miten eri yhteiskunnat valmistautuvat niihin. Korkea pistemäärä tässä ulottuvuudessa tarkoittaa sitä, että yhteiskunta yrittää minimoida tulevaisuuden epävarmuutta, kun taas matala pistemäärä tarkoittaa, että yhteiskunta hyväksyy epävarmuuden ja toimii sen mukaisesti. Suomen pistemäärä 59, kun Hongkongilla puolestaan 29. (Hofstede Insights s.a.)

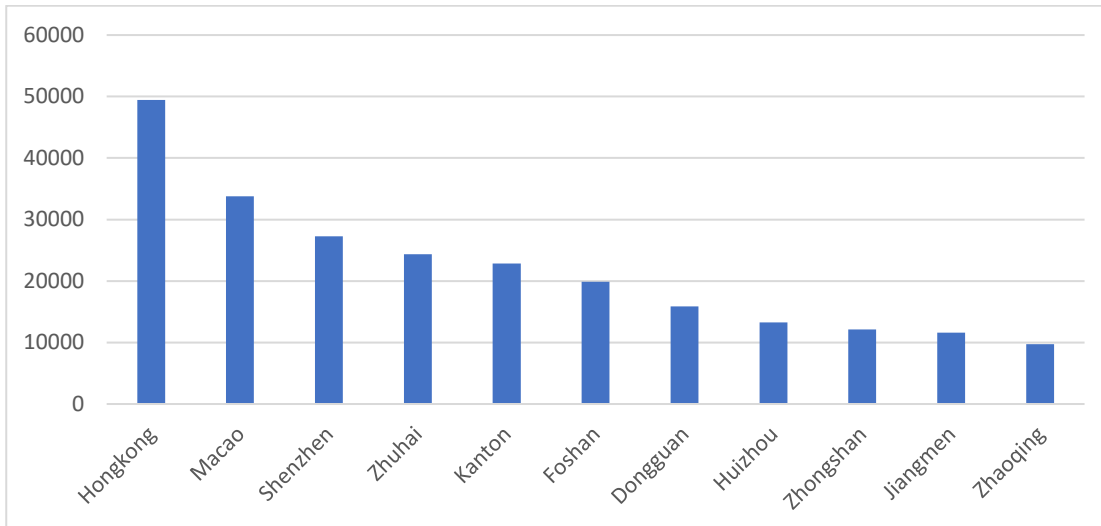
Viides ulottuvuus on aikaorientaatio, jossa matala pistemäärä on lyhyen aikavälin suuntautuminen, kun taas korkea pistemäärä tarkoittaa pitkän aikavälin suuntautumista. Suomi ja Hongkong ovat molemmat tässä pitkälle aikavälille suuntautuneita yhteiskuntia. Hongkongin pistemäärä on kuitenkin korkeampi (93) kuin Suomen (63). (Hofstede Insights s.a.)

Kuudes ja viimeinen ulottuvuus on hemmottelu. Tämä ulottuvuus mittaa yhteiskunnan taipumusta niin sanotusti hemmotella itseään. Korkea pistemäärä tarkoittaa, että yhteiskunnan jäsenet arvostavat vapaa-aikaansa ja ovat impulsiivisempia toteuttaessaan omia halujaan. Matala pistemäärä puolestaan tarkoittaa päinvastaista. Suomen pistemäärä 57 on huomattavasti korkeampi kuin Hongkongilla, jonka pistemäärä on 17. (Hofstede Insights s.a.)

2.5 Osana GBA-aluetta

Hongkong on osana Kiinassa sijaitsevaa Greater Bay Area -aluetta, lyhyesti GBA-alue, johon kuuluvat Hongkongin lisäksi Guangdongin provinssista yhdeksän kaupunkia sekä Macaon erityishallintoalue. Hongkongin BKT asukasta kohti on GBA-alueen suurin. GBA-alue on maailman neljästä taloudellisesti suurimmista lahtialueista pinta-alaltaan ja väkiluvultaan suurin. GBA-alueen taakse jää San Francisco Bay Area, New York Metropolitan Area ja Tokyo Bay Area. (HKTDC 2023)

GBA-alue kuuluu myös Aasian suurimpiin logistisiin keskuksiin. Vuonna 2022 listalla maailman kymmenestä isoimmasta satamasta merikonttien määrällä mitattuna, oli kolme GBA-alueen satamaa: Shenzhenin satama neljäntenä, Guangzhoun satama kuudentena ja Hongkongin satama kahdeksantena. Näiden yhtenäinen konttien määrä oli 71 miljoonaa merikonttia. (Port of Antwerp Bruges 2023) Hongkongin lentokentän kautta kulki myös vuonna 2023 eniten rahtitavaraa koko maailmassa (Airports Council International 2024).



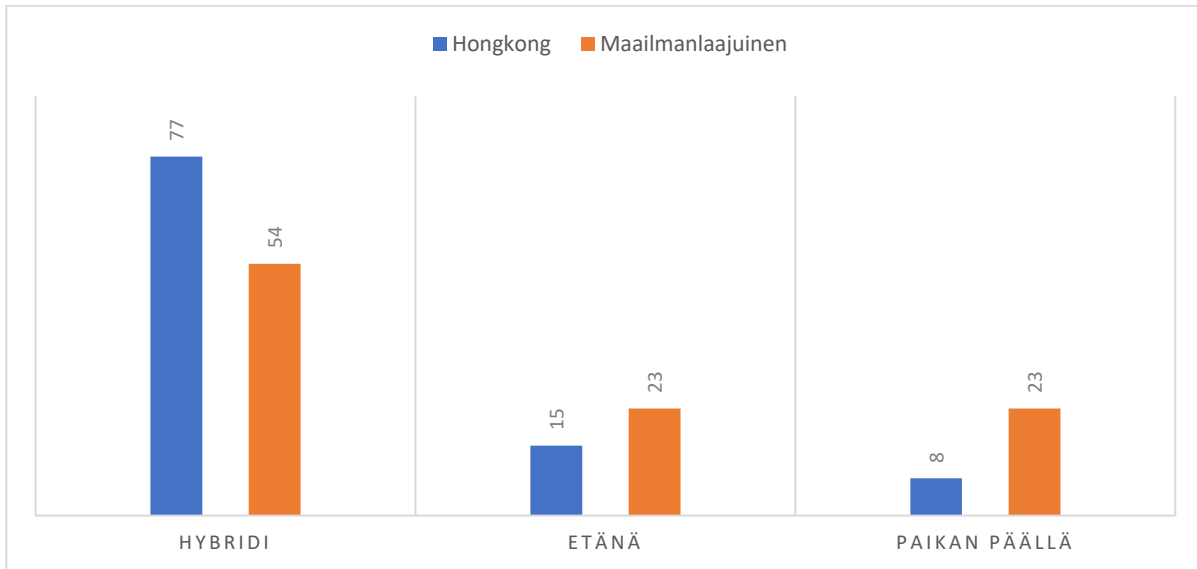
Kuva 4. GBA-alueen kaupunkien BKT asukasta kohden vuonna 2022 Yhdysvaltain Dollareissa (HKDTC 2023)

2.6 Koronaviruspandemia

Vuonna 2019 joulukuun loppupuolella Wuhanilainen lääkäri antoi ensimmäisen varoituksen uudesta tuntemattomasta taudista, joka tunnetaan nykyisin nimellä koronavirus. Tammikuun loppupuolella 2020 Hongkongissa tauti todettiin ensimmäisellä potilaalla. Pian tämän jälkeen Hongkongin hallitus julisti pandemian hätätilanteeksi ja aloitti tiukentamaan liikennettä erityisesti Kiinasta. (OT&P 2023)

Hongkongin hallinto poisti valtaosan rajoituksista vuoden 2022 loppupuolella, jolloin Hongkongin hallintojohtaja antoi syyksi korkean rokotusprosentin (Armstrong 28.12.2022). Viimeisimmätkin rajoitukset poistuivat Hongkongista, kun helmikuun viimeisenä päivänä 2023 paikallinen hallitus tiedotti poistavansa maskipakon julkisilla paikoilla heti seuraavana päivänä (The Government of Hong Kong SAR 28.2.2023).

Hongkongissa ei ennen pandemiaa ollut yleistä työskennellä etänä. Pandemian alun jälkeen moni yritys joutui kuitenkin tarjoamaan etätyömahdollisuuden työntekijöilleen (Lee, SW, Wut Tai Ming, Xu JB 2022). PwC Hong Kong julkaisi vuoden 2022 Hopes and Fears Survey raportin, jossa yhtenä avain havaintoja oli etätyön tärkeys Hongkongissa. 45 prosenttia vastanneista voi työnsä puolesta tehdä etätyötä, joista 89 prosenttia suosii osittaista tai täyttä etätyötä. (PwC 2023) Seuraavana vuonna julkaistun raportin tuloksissa todettiin puolestaan, että Hongkongin työvoimasta 77 prosenttia on osittain etänä, mikä on huomattavasti enemmän kuin maailmanlaajuinen keskiarvo. Täysin etänä työskenteleviä on kuitenkin hieman vähemmän maailmanlaajuiseen keskiarvoon verrattuna. (PwC 2024)



Kuva 5. Työmuotojen jakauma Hongkongissa ja maailmanlaajuisesti vuonna 2023 (PwC 2024)

2.7 Suomi ja Hongkong

Suomen ja Hongkongin suhteet ovat juurtuneet yli 80 vuoden taakse, ja vuonna 1991 Suomi nosti edustuksensa pääkonsulitasolle. Ennen koronaviruspandemiaa maiden väliset kanssakäymiset ja vierailuvaihto olivat vilkkaita, ja Hongkong oli säännöllisesti mukana Aasiaan suuntautuvien virallisten vierailujen ohjelmassa. Erityisesti kaupan, matkailun, koulutuksen ja kulttuurin aloilla yhteistyö oli aktiivista. (Suomi ulkomailla s.a.)

Hongkongissa toimii myös Hongkongin suomalainen kauppakamari, eli FinnCham, joka on perustettu vuonna 1986 (Suomi ulkomailla s.a.). FinnChamilla on tällä hetkellä noin 50 jäsenyritystä, joista valtaosa on suomalaisia (Finnish Chamber of Commerce in Hong Kong s.a. a). Kauppakamarin tavoitteena on edesauttaa suomalaisia yrityksiä Hongkongin markkinoilla tarjoamalla tietoa, näkyvyyttä sekä yhteyksiä. FinnCham järjestää myös vuositasolla paljon tapahtumia, joihin jäsenet voivat osallistua. (Finnish Chamber of Commerce in Hong Kong s.a. b)

Hongkongissa voi muun muassa nähdä Koneen hissejä metroasemilla (KONE 2019). Kuten alla olevassa kuvassa 6 voi nähdä, Hongkongin kadulla kulkiessa voi vastaan myös ajella Marimekon ikonisella Unikko-kuviolla päällystetty raitiovaunu (Marimekko 17.3.2024).

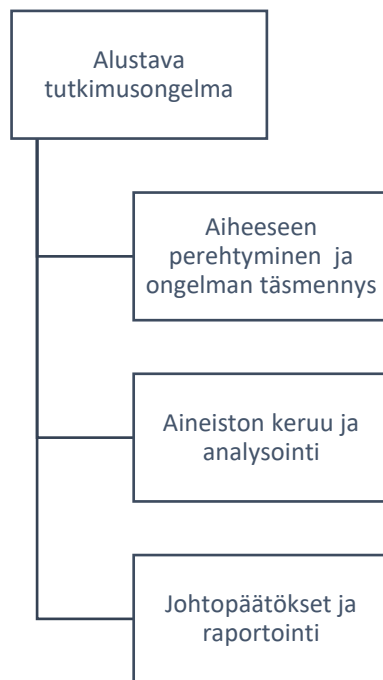


Kuva 6. Marimekon raitiovaunu Hongkongissa (Marimekko 17.3.2024)

3 Tutkimuksen toteutus

Kolmannessa pääluvussa siirrytään opinnäytetyön empiiriseen osaan. Empiirisen tutkimuksen keskeisiin vaiheisiin sisältyy aineiston hankinta, aineiston analyysi, johtopäätösten teko, päättely sekä tulosten luotettavuuden analysointi (Jyväskylän Yliopisto 2021).

Alla olevassa kuvassa 7 on kuvattuna empiirisen tutkimuksen suorittaminen vaiheittain. Ensimmäinen vaihe on tutkimusongelma, jonka mukaan seuraavat vaiheet määräytyvät. Seuraava vaihe on aiheeseen perehtyminen ja ongelman täsmennys. Tämän vaiheen perusteella voidaan jatkaa seuraavaan, eli aineiston keruuseen ja analysointiin. Opinnäytetyön tutkimusongelman vuoksi keruumenetelmäksi on valittu teemahaastattelut ja analysointimenetelmäksi koodaaminen. Viimeinen vaihe on johtopäätökset ja raportointi, jossa kirjoitetaan analyysin perusteella tutkimuksen tulokset. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 13)



Kuva 7. Empiirisen tutkimuksen kokonaisuus ja vaiheet (Hirsjärvi & Hurme 2009, 13)

3.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusta toteuttaessa on tärkeää valita siihen soveltuva lähestymistapa. Tutkimusmenetelmät voi karkeasti jakaa laadullisiin, eli kvalitatiivisiin, ja määrällisiin, eli kvantitatiivisiin menetelmiin.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskitytään numeeriseen dataan ja sen tilastolliseen analyysiin. Aineiston keruussa käytetään usein standardoituja menetelmiä kuten lomakkeita tai testejä, joiden avulla voidaan tavoittaa riittävän suuri otos tulosten analyysiä varten. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tuloksia pystytään myös tilastollisin menetelmin yleistämään isompaan joukkoon. Kvalitatiivinen tutkimus puolestaan keskittyy pienempiin ryhmiin ja yritetään selvittää yksilöiden toiminnan syitä. (Heikkilä 2014, 15-17) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineisto voidaan jakaa luonnollisiin, jossa analysoidaan jo valmiiksi olemassa olevaa tietoa, sekä itse kerättyihin, jossa aineisto tuotetaan itse esimerkiksi haastattelemalla (Günther & Hasanen 2021).

Tähän tutkimukseen sopivammaksi menetelmäksi valikoitui laadullinen tutkimus, sillä määrälliseen tutkimukseen tarvittaisiin huomattavasti enemmän aineistoa, mikä on pienen kohderyhmän vuoksi vaikeaa. Laadullisen menetelmän hyvä puoli tämän tutkimuksen kannalta on myös se, että haastatteluiden avulla saadaan paljon laajempia vastauksia kysymyksiin.

3.2 Aineiston keruu

Koska tutkimus on laadullinen, aineisto kerättiin haastatteluilla. Aineiston keruussa hyödynnettiin tutkijan harjoittelun aikaisia kontakteja Hongkongissa, joille lähetettiin sähköpostitse kutsu haastatteluun, joka toimi samalla myös lupalomakkeena (Liitteet 1 ja 2). Haastattelukutsussa kerrottiin ensin haastattelun aihe, ja, että se toteutetaan opinnäytetyötä varten. Lisäksi kerrottiin, että haastattelut toteutetaan Microsoft Teamsin kautta ja ne tallennetaan myöhempää analyysia varten. Kutsu sisälsi myös tietosuojaosion, jossa mainittiin, että itse haastatteluihin ei ole tutkijan lisäksi muilla kuin opinnäytetyön ohjaajalla pääsyä, eikä valmiissa työssä mainita ketään henkilöä tai yritystä yksilöivien tiedoin. Tähän sähköpostiin saatiin kolme vastausta, joiden kanssa sovittiin haastatteluajat. Haastatteluiden alussa mainittiin jokaiselle haastateltavalle vielä erikseen edellä mainitut tietosuojaehdot, sekä kerrottiin, että kun opinnäytetyö on valmis, kaikki haastattelut poistetaan tutkijan tietokoneelta.

Haastattelut olivat teemahaastatteluja, eli puolistrukturoituja haastatteluja. Puolistrukturoitujen haastatteluiden tarkoituksena on luoda avointa keskustelua tietoperustaan pohjautuvien teemojen perusteella (Sarajärvi & Tuomi 2018, 3.1.1). Teemahaastattelussa ei siis ole varsinaista kysymyspohjaa, johon haastateltavat vastaavat. Tätä varten valmisteltiin haastattelulomake, jossa on tietoperustaan pohjautuvat aihealueet ja niistä kysymyksiä (Liite 3). Haastattelun aikana aloitettiin jokaisen aihealueen käsittely kysymällä lomakkeessa olevat kysymykset, mutta tämän jälkeen siirryttiin avoimeen dialogiin näiden teemojen ja kysymysten perusteella. Alla olevassa taulukossa on kirjattuna kunkin haastateltavan titteli, toteutettiinko haastattelu englanniksi vai suomeksi, kauanko haastattelu kesti sekä kuinka pitkä lopullinen litteraatio oli (Taulukko 2).

Taulukko 2. Haastattelujen tiedot

Haastateltava	Titteli	Kieli	Kesto	Sivumäärä
Haastateltava 1	Toimitusjohtaja	Englanti	30min	29
Haastateltava 2	Hankintapäällikkö	Suomi	16min	16
Haastateltava 3	Asiakkuusjohtaja	Englanti	26min	26

3.3 Analysointimenetelmät

Seuraavassa pääluvussa esitellään tutkimustulokset ja analysoidaan niitä hyödyntämällä koodaamisen menetelmää. Koodaamisessa tarkastellaan aineistoa etsimällä sieltä yhteneväisiä aiheita. (Juhila 2021). Haastattelut on jaettu aihealueittain kysymysten perusteella (Liite 3). Haastattelut litteroitiin hyödyntäen Microsoft Teamsin sisäänrakennettua ominaisuutta, josta ne saatiin Word-tiedostomuotoon. Analyysi aloitettiin kirjoittamalla kaikki haastatteluissa mainitut aiheet jokaisen kysymyksen kohdalla, jotka myös numeroitiin haastateltavien mukaan. Tämän jälkeen etsittiin yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia kaikkien haastatteluiden kesken. Jos jokin aihe nousi esiin useassa haastattelussa, merkittiin sen perään, ketkä haastateltavista olivat sen maininneet.

4 Tutkimustulosten esittely

Tässä kappaleessa esitellään tutkimuksen tulokset ja analyysi, keskittyen viiteen pääteemaan tutkimuksen alaongelmien mukaan. Alussa tarkastellaan yrityskulttuurien eroavaisuuksia teoreettisten käsitteiden ja haastattelujen valossa. Seuraavaksi käsitellään Hongkongin roolia GBA-alueella ja alueen tarjoamia liiketoimintamahdollisuuksia. Tämän jälkeen keskitytään poliittisten tekijöiden vaikutuksiin liiketoiminnassa. Seuraavassa kohdassa analysoidaan koronaviruspandemian vaikutuksia liiketoimintaan ja työkuulttuuriin. Lopuksi tarkastellaan suomalaisuuden merkitystä ja sen vaikutusta yrityksen toimintaan Hongkongissa.

4.1 Yrityskulttuurin erot

Yrityskulttuurien erot Hongkongin ja Suomen välillä tulevat esille haastateltujen näkemyksistä sekä tietoperustasta. Haastateltavat korostavat erityisesti eroavaisuuksia avoimuudessa, yhteisöllisyydessä ja sitoutumisessa yrityksiin. Haastateltava 2 huomauttaa, että "Suomessa ollaan avoimempia ja suorapuheisempia" sekä että "Suomessa on enemmän yhteisöllisyyttä". Tämä viittaa matalaan valtaetäisyyteen, jossa hierarkiat ovat loivempia ja työntekijät voivat suoraan lähestyä johtajia. Haastateltava 2:n kommentti,

"Suomessahan on totuttu siihen, että voi mennä pomolle suoraan sanomaan periaatteessa oman mielipiteen. Hongkongissa todennäköisesti, jos jotain ongelmia on, niin ne pidetään piilempään omana tietona,"

kuvastaa tätä eroa hyvin. Tämä kuvastaa myös korkean valtaetäisyyden yhteiskuntaa, jossa hierarkiat ovat merkittävämpiä ja työntekijät eivät ehkä uskalla ilmaista ongelmiaan yhtä avoimesti kuin Suomessa. Hongkongin kulttuuri eroaa merkittävästi tässä suhteessa. Haastateltava 1 kuvaillee Hongkongia "kansainväliseksi 'satamaksi'", jossa toimii "monia eri kansainvälisiä yrityksiä" ja jossa "olla on avoimempia kulttuurieroille". Haastateltava 1 toteaa,

"It's the theme of Hong Kong. We are not like Shanghai, which is more Mainland Chinese, but Hong Kong is a midway between eastern and western culture."

korostaen kaupungin monikulttuurista ja avoimuutta kulttuurieroille. Yhteisöllisyys on toinen merkittävä ero. Suomessa yhteisöllisyys on voimakkaampi, mikä näkyy tiiviinä tiimityönä ja yhteisen päämäärän etsimisessä. Hongkongissa yhteisöllisyys on heikompa, mikä voi johtua kaupungin luonteesta kansainvälisenä liikenteen solmukohtana, jossa sitoutuminen yksittäisiin yrityksiin on vähäisempää. Haastateltava 2 toteaa, että "Hongkongissa vähemmän sitoutumista yritykselle," mikä vahvistaa tätä näkemystä. Tärkeää on myös huomioida paikallisten ja ulkomaalaisten työntekijöiden yhdistäminen yrityksissä. Haastateltava 3 korostaa, että on "tärkeää olla sekä suomalaisia että paikallisia työntekijöitä". Tämä viittaa siihen, että yritykset, jotka kykenevät yhdistämään eri kulttuureista tulevat työntekijät, voivat hyötyä monipuolisesta osaamisesta ja kulttuurien välisestä

ymmärryksestä. Teoriaosuudessa valtaetäisyys kuvaa eroja Hongkongin ja Suomen välillä hyvin (Luku 2.4). Korkean valtaetäisyyden yhteiskunnissa, kuten Hongkongissa, hierarkiat ovat selkeämpiä ja johtajat osoittavat asemansa ulkoisin tunnuksin. Suomessa matala valtaetäisyys merkitsee, että jokainen yksilö nähdään samanarvoisena, mikä heijastuu myös avoimempana ja suorapuheisempuna yrityskulttuurina. Individualismi on toinen merkittävä ulottuvuus, jossa erot ovat selviä. Suomi on korkeasti individualistinen yhteiskunta, jossa arvostetaan itsenäisyyttä ja henkilökohtaista saavutusta. Hongkong, vaikkakin myös individualistinen, ei korosta individualismia yhtä voimakkaasti, mikä näkyy suurempana riippuvuutena yhteisöstä ja perheestä. Tämä voi selittää Haastateltava 2:n havainnon heikommasta sitoutumisesta yksittäisiin yrityksiin Hongkongissa.

4.2 Hongkong osana GBA-alueetta

Haastattelujen perusteella Hongkongin rooli osana GBA-alueetta on muuttumassa merkittävästi. Useat yritykset ovat siirtäneet tuotantoaan Manner-Kiinaan, erityisesti Shenzheniin, johtuen alhaisemmista työvoima- ja tuotantokustannuksista. Haastateltava 2 korostaa, että tämä muutos on ollut merkittävä trendi, ja monet yritykset ovat pystyneet hyödyntämään kustannussäästöjä laajentaakseen toimintaansa tehokkaammin.

Vaikka tuotannon siirtyminen on ollut voimakasta, Hongkongin asema taloudellisena keskuksena säilyy vahvana. Haastateltava 1 mainitsee, että Hongkongin ja muun GBA-alueen välinen yhteistyö on erittäin tiivistä, mikä korostaa Hongkongin merkitystä logistisena ja taloudellisena solmukohdaksi. Tietoperustassa todetaan, että Hongkongin lentokenttä on edelleen maailman johtava rahtivaranto käsittelyssä, mikä osoittaa sen keskeisen roolin kansainvälisessä kaupankäynnissä (luku 2.5).

Toisaalta haastateltava 3 huomauttaa, että kaikki yritykset eivät hyödynnä GBA-alueen tarjoamia mahdollisuuksia. Heidän yrityksensä ei toimi GBA-alueella, johtuen erilaisista liiketoimintastrategioista ja markkinoiden tarpeista. Tämä viittaa siihen, että Hongkongin rooli GBA-alueella ei ole yksiselitteinen ja että yritykset tekevät päätöksiä perustuen omiin erityisiin tarpeisiinsa ja strategioihinsa.

4.3 Poliittiset tekijät

Kolmannessa aihealueessa keskitytään poliittisiin tekijöihin ja niiden vaikutuksiin liiketoimintaan. Haastateltava 2 mainitsi, että Hongkongin poliittinen tilanne vaikuttaa ulkomaisiin investointeihin, vaihto-oppilaiden määrään ja yritysten perustamiseen. Lisäksi poliittisen epävarmuuden myötä on vaikeampaa saada työntekijöitä, ja monet yritykset ovatkin siirtäneet toimintaansa esimerkiksi Singaporeen. Sekä paikalliset että ulkomaalaiset ovat muuttaneet pois Hongkongista. Haastateltava 1 kuitenkin huomauttaa, että länsimaisessa mediassa on yleensä väärinymmärryksiä Hongkongin

tilanteesta. Haastateltava 3 mainitsi, että kansainväliset yritykset ovat tietoisia poliittisesta tilanteesta, joka on tällä hetkellä epäselvä.

4.4 Koronaviruspandemian vaikutukset

Koronaviruspandemian päättymisen jälkeen Hongkongin yritysten toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi. Pandemian aikana opitut käytännöt, kuten etätyö, ovat jääneet pysyviksi osaksi yritysten arkea. Tietoperustassa todetaan, että PwC:n raportin mukaan vuonna 2023 Hongkongin työvoimasta 77 % työskenteli osittain etänä, mikä on huomattavasti enemmän kuin maailmanlaajuisen keskiarvo (luku 2.6.) Haastateltavat 1, 2 ja 3 ovat yhtä mieltä siitä, että etätyö on tullut jäädäkseen. Haastateltava 1 korostaa, että myös asiakkaiden tapaamiset ovat osittain siirtyneet etätapaamisiin, mikä on vähentänyt tarvetta fyysisille toimitiloille. Useat yritykset ovatkin pienentäneet toimintilojaan, mikä näkyy liiketilojen kysynnän vähenemisenä. Pandemian jälkeisessä tilanteessa yritykset käyttävät etätyötä myös rekrytointivalttina. Haastateltava 1 mainitsee, että yritykset markkinoivat itseään työntekijöille tarjoamalla joustavia etätyömahdollisuuksia. Tämä on lisännyt työntekijöiden tyytyväisyyttä ja parantanut yritysten kilpailukykyä työmarkkinoilla. Toisaalta haastateltava 3 huomauttaa, että jotkut yritykset ovat alkaneet rajoittaa etätyöpäiviä tiettyyn määrään viikossa, pyrkien löytämään tasapainon etätyön ja toimistotyön välillä.

Vaikka logistiikan ongelmat pandemian aikana aiheuttivat haasteita, tilanne on parantunut merkittävästi rajojen avautumisen myötä. Haastateltava 2 korostaa, että suurin vaikutus liiketoimintaan oli juuri rajojen avautuminen, joka helpotti kaupankäyntiä ja tavaroiden liikkumista. Karanteenien poistuminen ja liikenteen normalisoituminen ovat palauttaneet logistiikan ennalleen, mikä on tärkeää erityisesti niille yrityksille, joilla on liiketoimintaa Manner-Kiinassa ja GBA-alueella.

4.5 Suomalaisuuden vaikutus

Viimeisessä aihealueessa tarkastellaan suomalaisuuden vaikutusta yrityksen toimintaan. Haastateltavat 2 ja 3 mainitsivat, että yritystä johdetaan Suomesta käsin, ja suomalaisuus korostuu innovaation ja kestävyiden teemoissa. Tässä kohtaa haastattelua haastateltavilta kysyttiin myös Suomen Kauppakamarista Hongkongissa. Haastateltavat 1 ja 3 kertoivat, että heidän yrityksensä on kauppakamarin jäsenenä tällä hetkellä. Molemmat myös kertoivat, että jäsenyys on tuonut mukanaan hyötyjä. Haastateltava 1 kertoi kauppakamarin hyvistä puolista:

”Liiketoimintayhteydet ovat olennaisia, koska voimme niiden avulla löytää paikallisia toimittajia tai oman alan ihmisiä. Yhteydet ovat aina tärkeitä yrityksille. Näen tämän hyvänä syynä olla mukana kauppakamarien toiminnassa.”

Haastateltavat 1 ja 3 ovat molemmat paikallisia Hongkongissa, ja kävin molempien kanssa keskustelua Suomen brändistä Hongkongissa. He molemmat olivat sitä mieltä, että Suomi on

Hongkongissa paikallisille vielä suhteellisen tuntematon, mikä puolestaan johti keskusteluun Suomen tunnettavuuden lisäämiseen Hongkongissa. Molempien mielestä Suomella on hyvä maaimago, jonka pohjalle kannattaisi tulevaisuudessa rakentaa.

5 Pohdinta

Tässä kappaleessa kootaan yhteen tutkimuksen keskeiset johtopäätökset, arvioidaan tutkimuksen toteutuksen onnistuneisuutta ja eettisiä näkökohtia sekä tarkastellaan omaa oppimistani ja ammatillista kehittymistäni. Johtopäätöksissä käsitellään tutkimuksen alaongelmia, niiden vastauksia ja näistä tehtäviä päätelmiä. Tutkimuksen arvioinnissa tarkastellaan tutkimuksen eettisyyttä, tarkkuutta, onnistumista sekä pohditaan, mitä olisin voinut tehdä toisin. Lopuksi arvioidaan omaa oppimista ja ammatillista kehittymistä tutkimusprosessin aikana.

5.1 Johtopäätökset

Ensimmäinen alaongelma käsitteli Suomen ja Hongkongin kulttuurieroja ja niiden vaikutuksia yritystoimintaan. Vaikka kulttuurierot ovat merkittäviä, haastattelujen perusteella ne eivät vaikuta suuresti yritysten toimintaan, kunhan yrityksen johto on tietoinen näistä eroista ja ottaa ne huomioon toiminnassaan. Tämä viittaa siihen, että kulttuuritietoisuus ja -sensitiivisyys ovat avainasemassa menestyvässä liiketoiminnassa kulttuurien välisessä ympäristössä.

Toinen alaongelma koski Hongkongin sijaintia GBA-alueella ja sen vaikutusta yritysten toimintaan. Haastateltavat korostivat, että Hongkongin sijainti on olennaista monille yrityksille. Monet yritykset toimivat sekä Hongkongissa että esimerkiksi Shenzhenissä. Tämä sijaintietu vahvistaa Hongkongin merkitystä kansainvälisessä liiketoiminnassa ja strategisena solmukohtana Aasiassa.

Kolmas alaongelma käsitteli poliittisten tekijöiden vaikutusta yritysten toimintaan. Haastattelujen perusteella poliittinen tilanne on osittain vaikeuttanut yritysten toimintaa Hongkongissa. Työvoiman hankinta on vaikeutunut, ja työntekijöitä on myös lähtenyt Hongkongista. Joidenkin yritysten on täytynyt siirtää toimintaansa muualle. Tämä osoittaa, että poliittiset tekijät voivat luoda merkittäviä haasteita liiketoiminnalle ja vaikuttaa yritysten strategiaan päätöksiin.

Neljäs alaongelma käsitteli Koronaviruspandemian vaikutuksia yritysten toimintaan. Pandemian pääasiallinen vaikutus on ollut etätyön lisääntyminen. Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että etätyö on tullut jäädäkseen ja sen merkitys on kasvanut pandemian vuoksi. Ihmiset ovat tottuneet etätyön tarjoamiin vapauksiin eivätkä halua siitä enää luopua. Tämä muutos työkuulttuurissa vaikuttaa yritysten toimintaan pitkällä aikavälillä ja korostaa teknologian ja joustavien työskentelytapojen merkitystä.

Viides alaongelma käsitteli yritysten alkuperämaan, eli Suomen, vaikutusta niiden toimintaan. Haastateltavat, jotka olivat paikallisia, kertoivat, että monille paikallisille Suomi ei ole maana kovin tuttu. Tämä viittaa siihen, että suomalaisilla yrityksillä ei ole tällä hetkellä mitattavaa etua alkuperämaan puolesta. Suomalaisen yritysten kotimaiset arvot näkyvät kuitenkin usein niiden

toiminnassa. Tämä viittaa puolestaan siihen, että vaikka Suomen tunnettuus voi olla rajallista, suomalaiset yritykset voivat erottua edukseen tuomalla esiin kotimaisia arvojaan ja toimintatapojaan.

5.2 Tutkimuksen arviointi

Tutkimuksen jälkeen sitä kuuluu myös oikeaoppisesti arvioida. Tutkimuksen luotettavuuden tarkastelun voi jakaa kolmeen käsitteeseen, luotettavuuteen, uskottavuuteen ja eettisyyteen. (Juuti & Puusa 2020 V)

Luotettavuus tarkoittaa, että tutkimus on tehty ammattitaitoisesti, ja sen vaiheet ovat selitetty lukijalle selkeästi. Tähän vaikuttaa myös se, ollaanko tutkimuksessa käytetty oikeita toimenpiteitä tulosten selvittämiseen. Uskottavuus puolestaan tarkoittaa sitä, että tutkimusta lukeva henkilö uskoo metodologian ja luotettavuuden perusteella tutkimuksen tulokset todeksi. (Juuti & Puusa 2020 V)

Eettisyys taas tarkoittaa sitä, että koko tutkimusprosessin ajan on noudatettu eettisiä periaatteita. Tutkimuksesta ei saa koitua sen kohteille tai muille siihen liittyville tahoille haittaa (Juuti & Puusa 2020 V). Tämä oli tutkimuksessa erityisen tärkeää, sillä tutkimuksessa käsiteltiin aiheita, jotka edellyttävät ehdotonta anonymiteettiä haastateltavien osalle. Tämä prosessi alkoi jo haastattelukutsun laatimisessa, missä selitettiin tutkimuksen tarkoitus, ja kerrottiin että haastattelut suoritetaan nimettömänä. Haastatteluiden alussa kaikille haastateltaville mainittiin myös, että vaikka haastattelut litemoidaan tätä tutkimusta varten, niin ne poistetaan heti kun opinnäytetyö on palautettu ja hyväksytty.

5.3 Oman oppimisen ja ammatillisen kehittymisen arviointi

Opinnäytetyön tekemisen aikana olen oppinut paljon sekä tieteellisen tutkimuksen toteuttamisesta että itse tutkimusongelman aiheesta. On kuitenkin joitain asioita, joita tekisin toisin, jos aloittaisin projektin alusta.

Ensinnäkin olisin harkinnut ajankäyttöäni huomattavasti tarkemmin. En pysynyt omassa aikataulusani, mikä johti opinnäytetyön palautuksen myöhästymiseen alkuperäisestä tavoitteesta. Tämä vaikutti lopputulokseen ja aiheutti ylimääräistä stressiä. Jatkossa panostaisin enemmän aikatauluttamiseen ja aikojen realistiseen arviointiin. Toiseksi olisin tarkastellut uudelleen haastateltavien valintaa. Olen itsekin sitä mieltä, että olisin saanut useampia vastaajia, jos olisin laajentanut haastattelut myös entisiin työntekijöihin tai useampaan työntekijään samasta yrityksestä. Minulla on hyvät yhteydet suomalaisiin yrityksiin entisen työpaikkani kautta, ja tämä olisi voinut tarjota monipuolisempaa näkökulmaa tutkimukseen. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyön tekeminen on ollut opettavainen prosessi, ja olen oppinut paljon sekä onnistumisista että virheistä.

Lähteet

Airports Council International. 2024. Top 10 busiest airports in the world shift with the rise of international air travel demand. Luettavissa: <https://aci.aero/2024/04/14/top-10-busiest-airports-in-the-world-shift-with-the-rise-of-international-air-travel-demand/>. Luettu: 21.5.2024.

Amnesty International. 22.3.2024. What is Hong Kong's Article 23 law? 10 things you need to know. Luettavissa: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/03/what-is-hong-kongs-article-23-law-10-things-you-need-to-know/>. Luettu: 21.5.2024.

Armstrong, K. 28.12.2022. Hong Kong to scrap almost all its Covid rules. Luettavissa: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-64107851>. Luettu: 21.5.2024.

Arranz, A & Lam, J. 28.9.2019. From Occupy 2014 to protests 2019. South China Morning Post. Luettavissa: <https://multimedia.scmp.com/infographics/news/hong-kong/article/3030696/from-occupy-to-hong-kong-protests/index.html>. Luettu: 20.5.2024.

BBC. 2019. Hong Kong Profile – Timeline. Luettavissa: <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-16526765>. Luettu: 17.5.2024.

BOFIT. 15.6.2023. BOFIT Viikkokatsaus: Hongkongissa talous palautuu heikosta viime vuodesta, vaikka paljon riippuukin ulkoisista tekijöistä. Luettavissa: https://www.bofit.fi/fi/seuranta/viikkokatsaus/2023/vw202324_2/. Luettu: 21.5.2024

Census and Statistics Department Hong Kong. 2024a. Population by Sex and Age Group. Luettavissa: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=110-01001. Luettu 16.5.2024.

Census and Statistics Department Hong Kong. 2024b Gross Domestic Product (GDP) by economic activity at current prices. Luettavissa: https://www.censtatd.gov.hk/en/web_table.html?id=310-34101. Luettu: 21.5.2024.

Fernando, J. 28.4.2024. Gross Domestic Product (GDP): Formula and How to Use It. Investopedia. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/g/gdp.asp>. Luettu: 21.5.2024.

Finnish Chamber of Commerce in Hong Kong. s.a. a. Members. Luettavissa: <https://www.finncham.com.hk/members-directory/>. Luettu: 21.5.2024.

Finnish Chamber of Commerce in Hong Kong. s.a. b. About us. Luettavissa: <https://www.finncham.com.hk/>. Luettu: 21.5.2024.

Freedom House s.a. About us. Luettavissa: <https://freedomhouse.org/about-us>. Luettu: 20.5.2024.

Freedom House. 2024. Country report: Hong Kong. Luettavissa: <https://freedomhouse.org/country/hong-kong/freedom-world/2024>. Luettu: 20.5.2024.

Greater Bay Area. Overview. Luettavissa: <https://www.bayarea.gov.hk/en/about/overview.html>. Luettu: 14.10.2023.

Gunia, A. 20.6.2019. A Brief History of Protest in Post-Handover Hong Kong. Time Magazine. Luettavissa: <https://time.com/5606212/hong-kong-history-mass-demonstrations-protest/>. Luettu: 20.5.2024.

Günther, K & Hasanen, K. 2021. Tutkimuksen suunnittelu. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-prosessi/tutkimuksen-suunnittelu/>. Luettu: 16.5.2024.

Hayes, A. 23.8.2022. Special Administrative Region: Overview, Example, FAQ. Investopedia. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/s/special-administrative-region.asp>. Luettu: 14.10.2023.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. painos. Edita. Helsinki. E-kirja. Luettu: 15.5.2024.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus Helsinki University Press. E-Kirja. Luettu: 13.5.2024.

HKTDC. 2023. Statistics of the Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area Luettavissa: <https://research.hktdc.com/en/article/MzYzMDE5NzQ5>. Luettu: 19.05.2024.

Hofstede Insights s.a. Country Comparison Tool. Luettavissa: <https://www.hofstede-insights.com/>. Luettu: 17.1.2024.

Juhila, K. 2021. Koodaaminen. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/koodaaminen/>. Luettu: 17.5.2024.

Juuti, P & Puusa, A. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus.

Jyväskylän yliopisto. 2021. Tutkimuksen toteuttaminen. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen>. Luettu: 13.5.2024.

KONE. 15.3.2019. KONE to modernize elevators at 14 of Hong Kong's Mass Transit Railway. Luettavissa: <https://www.kone.com/en/news-and-insights/releases/kone-to-modernize-elevators-at-14-stations-of-hong-kong-s-mass-transit-railway-2019-03-15-2.aspx>. Luettu: 21.5.2024.

Lee, SW, Wut Tai Ming, Xu JB. 2022. Work from Home Challenges of the Pandemic Era in Hong Kong: A Stimulus-Organism-Response Perspective. National Library of Medicine. Luettavissa: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8953380/>. Luettu: 22.5.2024

Little, B. 23.5.2023. History. How Hong Kong Came Under 'One Country, Two Systems' Rule. Luettavissa: <https://www.history.com/news/hong-kong-china-great-britain>. Luettu: 20.5.2024.

Long Finance s.a. a. The Global Financial Centres Index. Luettavissa: <https://www.longfinance.net/programmes/financial-centre-futures/global-financial-centres-index/gfci-35-explore-the-data/gfci-35-rank/>. Luettu: 16.5.2024.

Long Finance s.a. b. The Global Financial Centres Index: Methodology. Luettavissa: <https://www.longfinance.net/programmes/financial-centre-futures/global-financial-centres-index/gfci-methodology/>. Luettu: 16.5.2024.

Marimekko. 17.3.2024. Instagram-julkaisu. Luettavissa: https://www.instagram.com/p/C4Mx8EXo_Aj/?img_index=1. Luettu: 16.5.2024.

OT&P. Covid-19 Timeline. 2023. Luettavissa: <https://www.otandp.com/covid-19-timeline>. Luettu: 4.1.2024.

Port of Antwerp Bruges. 2023. Facts & Figures. Luettavissa: https://media.portofantwerpbruges.com/m/4a264a24aa99af2a/original/BROCHURE_Cijferboekje-2023_EN.pdf. Luettu: 21.5.2024.

PwC HK. 2022. Hopes and Fears 2022 Hong Kong (SAR) Report. Luettavissa: <https://www.pwchk.com/en/services/consulting/people-and-organisation/publications/hopes-fears-2022-hongkong-report-aug2022.html>. Luettu: 18.05.2024.

PwC HK. 2023. Hong Kong Workforce Hopes & Fears Survey 2023. Luettavissa: <https://www.pwchk.com/en/services/consulting/people-and-organisation/publications/hopes-fears-2023-hongkong-report-aug2023.html>. Luettu: 18.5.2024.

Reporters without borders. 2024a. Asia – Pacific: Press freedom under yoke of authoritarian governments. Luettavissa <https://rsf.org/en/classement/2024/asia-pacific>. Luettu: 20.5.2024.

Reporters without borders. 2024b. Finland. Luettavissa: <https://rsf.org/en/country/finland>. Luettu: 20.5.2024.

Reporters without borders. 2016. Who are we?. Luettavissa: <https://rsf.org/en/who-are-we>. Luettu: 20.5.2024.

Sarajärvi, A & Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi. E-kirja. Luettu: 22.5.2024

Staxberg, A. 19.3.2024. Inside Hong Kong's rising role as a supply chain hub. Business Sweden. Luettavissa: <https://www.business-sweden.com/insights/articles/inside-hong-kongs-rising-role-as-a-supply-chain-hub/>. Luettu: 21.5.2024.

Suomi ulkomailla. s.a. Hong Kong & Macao: Kahdenväliset suhteet. Luettavissa: <https://finlandabroad.fi/web/hkg/kahdenväliset-suhteet>. Luettu 16.5.2024.

Suomi ulkomailla. s.a. Hong Kong & Macao: Kahdenväliset suhteet. Luettavissa: <https://finlandabroad.fi/web/hkg/kahdenväliset-suhteet>. Luettu: 16.5.2024.

The Government of Hong Kong SAR 28.2.2023. Government lifts all mandatory mask-wearing requirements. Luettavissa: <https://www.info.gov.hk/gia/general/202302/28/P2023022800677.htm>. Luettu: 20.5.2024.

Toimittajat ilman rajoja. 2024. Luettavissa: <https://www.toimittajatilmanrajoja.fi/jarjesto>. Luettu: 20.5.2024.

Yhdistyneet Kansakunnat. 2022. World Population Prospects 2022. Department of Economic and Social Affairs: Population Division. Luettavissa: <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/MostUsed/>. Luettu: 16.5.2024.

Liitteet

Liite 1. Haastattelukutsu suomeksi

Hei [REDACTED],

Tämä on alustava kutsu haastatteluun opinnäytetyötäni varten, jonka aiheena on suomalaisten yritysten tulevaisuus Hongkongissa.

Haastattelun tiedot:

Haastattelu toteutetaan Microsoft Teamsin kautta. Haastattelu nauhoitetaan ja litteroidaan sovellukseen sisäänrakennetuilla työkaluilla. Haastattelu kestää arviolta 15 minuuttia.

Haastattelun tarkoitus:

Haastattelun tarkoituksena on kerätä tietoa opinnäytetyötäni varten. Haastattelu litteroidaan ja analysoidaan myöhemmin.

Tietosuoja:

- Vain minulla ja opinnäytetyöni ohjaajalla on pääsy haastatteluihin.
- Haastatteluita ei julkaista sellaisenaan.
- Tuloksissa/opinnäytetyössä ei mainita haastateltavia yksilöivillä tiedoilla, kuten nimi tai yritys jota hän edustaa.

Jos suostutte haastateltavaksi, vastaattehan tähän sähköpostiin, niin voimme sopia haastattelulle ajankohdan. Vastaa myös mielelläni tutkimukseen liittyviin kysymyksiin.

Ystävällisin terveisin,

Joonas Korhonen

Liite 2. Haastattelukutsu englanniksi

Hello [REDACTED]

This is an initial invite to an interview for my thesis. The topic of the thesis is the future of Finnish companies in Hong Kong.

Information about the interview:

The interview will be conducted via Microsoft Teams, and recorded through the built-in function in the app. The interview takes around 15 minutes.

Data protection:

- Only me and my thesis supervisor will have access to the interviews.
- The interviews will not be published as is.
- The results/thesis will not mention the interviewees with personally identifiable information including name or the company they represent.

If you agree to be interviewed, please respond to this email, so we can schedule a time for the interview. I am also glad to answer any questions you may have about my thesis.

Best regards,

Joonas Korhonen

Liite 3. Haastattelukysymykset

Hofstede analyysiin pohjautuvat kysymykset (Tietoperusta 2.4 Hofstede analyysi)

- Miten yhteiskunnalliset valtaerot näkyvät yrityskulttuurissa Hongkongissa? Onko yrityksen alkuperämaalla tähän näkyvää vaikutusta?

Kysymykset liittyen Hongkong osana GBA:ta (Tietoperusta 2.5 Osana GBA-alueetta)

- Kuinka tärkeää kaupanteon kannalta Hongkongin sijainti GBA-alueella on?
- Onko yrityksellänne toimintaa Hongkongin lisäksi muualla GBA-alueella?
 - Jos on, niin missä?
 - Jos on, niin millainen suhde yritystoiminnalla on näiden välillä?

Kysymykset liittyen poliittisiin tekijöihin (Tietoperusta 2.3 Poliittiset tekijät)

- Ovatko poliittiset epävarmuudet vaikuttaneet liiketoimintaan?

Koronapandemian vaikutuksiin liittyvät kysymykset (Tietoperusta 2.6 Koronaviruspandemia)

- Onko yrityksenne toiminta toipunut jo pandemian aikaisista rajoitteista?
 - Jos ei, minkälaisia haittavaikutuksia on vielä nähtävissä
 - Jos on, kuinka kauan tässä kesti

Suomalaisuuden vaikutus yrityksen toimintaan (Tietoperusta 2.7 Suomi ja Hongkong)

- Onko yrityksenne Suomen Kauppakamarin jäsen Hongkongissa?
 - Jos kyllä, minkälaista hyötyä tästä on ollut yrityksellenne
- Onko yrityksen alkuperämaalla vaikutusta yritystoimintaan?
 - Jos on, niin minkälaisia?
- Millä tavalla koet yrityksen alkuperämaan vaikuttavan yrityksen toimintaan?
 - Onko se asiakkaille tai yrityskumppaneille tärkeää?
- Tuoko suomalaisuus yritykselle jotain kilpailuetua?

Liite 4. Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysi:

- Vain yksi vastaaja
- Kaksi sanonut saman
- Kaikki kolme sanonut saman

Kysymys yrityskulttuurista

- Suomessa ollaan avoimempia ja suorapuheisempia H2
- Suomessa enemmän yhteisöllisyyttä H2
- Hongkongissa vähemmän sitoutumista yritykselle H2
- Hongkong on kansainvälinen "satama" H1
- Monia eri kansainvälisiä yrityksiä H1
- Hongkongissa ollaan avoimempia kulttuurieroille H1
- Tärkeää olla sekä suomalaisia että paikallisia työntekijöitä H3

Kysymys GBA:sta

- Manner-Kiinassa halvempi tuottaa H2
- Yritykset siirtävät tuotantoa halvemman työvoiman vuoksi Hongkongista GBA-alueelle H2
- Oman yritykset operaatiot siirtyneet valtaosin Shenzeniin H2
- Vahva yhteistyö Hongkongin ja muun GBA:n kanssa, sekä koko kiinan H1
- Yritys ei toimi GBA:lla H3

Kysymys poliittisesta tilanteesta

- ulkomaiset investoinnit alhaalla H2
- vaihto-oppilaita on vähemmän H2
- perustetaan vähemmän yrityksiä H2
- vaikeampi saada työntekijöitä H2 H1
- moni siirtänyt toimintaa singaporeen H2
- Monella paikallisella epäsuoraa itsesensuuria H2
- Moni paikallinen sekä expat muuttanut pois H2 H1
- Länsimaissa väärinymmärrystä tilanteesta H1
- Kansainväliset yritykset ovat tietoisia poliittisesta tilanteesta Hongkongissa H3
- Poliittinen tilanne on tällä hetkellä epäselvä H3

Kysymys Covid-19-pandemian vaikutuksista

- Suurin vaikutus liiketoimintaan rajojen avaus H2 H1
- Netin kautta myyville yrityksillä meni kuitenkin hyvin H2
- Logistiikan kanssa isoja ongelmia H2 H1
- Herkemmin sairauksien vuoksi etätöihin H2
- Etätö on tullut jäädäkseen H2 H1 H3
 - o Myös asiakkaiden tapaaminen on siirtynyt etätapaamisiin osittain H1
 - o jotkut yritykset ovat pienentäneet toimitilojaan etätöiden vuoksi H1
 - o Yritykset käyttävät etätöitä markkinoidakseen itseään työntekijöille H1
 - o Jotkut yritykset rajoittavat etätöypäiviä tiettyyn määrään viikossa H3
- Vaikutti GBA:n ja kiinan kanssa yhteistyötä karanteenien vuoksi H1